

Κείμενο 1

Η δημοσιοποίηση όλης της αλήθειας, το διακριτό και η αντικειμενικότητα της είδησης

Απόσπασμα από εργασία της Καρθούνης Ελένης με τίτλο «Κώδικες δεοντολογίας δημοσιογράφων», Σχολή Νομικών, Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών, τμήμα Νομικής, ΕΚΠΑ, 2005.

Η αλήθεια αποτελεί το θεμελιώδες δημοσιογραφικό δέον. Η αρχή αυτή επιβάλλει τον πριν από τη δημοσίευση έλεγχο της αλήθειας των πληροφοριών και των ειδήσεων. Το καθήκον αλήθειας δεν σημαίνει πάντοτε ότι οι ισχυρισμοί είναι αντικειμενικά ακριβείς και ανταποκρίνονται στην αντικειμενική αλήθεια. Η υποχρέωση συνίσταται στο καθήκον τηρήσεως της καλής πίστης ως προς την ακρίβεια της ειδήσεως και στην επίδειξη της απαιτούμενης κατά τις περιστάσεις επιμέλειας. Το δημοσιογραφικό δέον συνίσταται στη φιλαλήθεια και ειλικρίνεια κατά τη μετάδοση της ειδήσεως, δηλαδή στην υποκειμενική αλήθεια με ταυτόχρονη αποχή από διαστρεβλώσεις, παραποιήσεις και φήμες που παρουσιάζονται ως γεγονότα. Μάλιστα, στο ευρύτερο καθήκον αλήθειας εντάσσεται η υποχρέωση του δημοσιογράφου να μην υποκρύπτει το είδος του δημοσιεύματος, ώστε η είδηση να μπορεί να διακριθεί από τα σχόλια, αλλά και από τις επ' αμοιβή καταχωρήσεις.

Η διαφάνεια νοείται και υπό την έννοια της αμεροληψίας συνιστώντας πραγμάτωση της αντικειμενικής ειδησεογραφίας η οποία εκθέτει όλες τις σπουδαίες ειδήσεις δίχως κεκαλυμμένα σχόλια και χωρίς εσκεμμένη προβολή ή υποβάθμιση της εκάστοτε ειδήσεως. Άλλωστε, βρίσκεται σε συνάρτηση με τη δημοκρατική αρχή, τόσο με την κυριαρχία της πλειοψηφίας όσο και με την εγγύηση της ελευθερίας και αποδοτικότητας της μειοψηφίας, του πλουτισμού των ομάδων, ιδεών και συμφερόντων.

Πλήρης πολιτική αποχή θα ήταν η πλήρης αποχή από τον ανταγωνισμό των ιδεών και συμφερόντων και ο περιορισμός στην αυστηρή, αντικειμενική, χωρίς σχόλια ειδησεογραφία. Μια ενδεχόμενη πιστή εφαρμογή θα απομάκρυνε την ειδησεογραφία από τα περισσότερα φλέγοντα προβλήματα, που λαμβάνουν από τη φύση τους ή λόγω των ειδικών συνθηκών, συχνά αιφνιδίως και απρόβλεπτα, πολιτικό χαρακτήρα, ενώ η αρχή της πλήρους πολιτικής αποχής θα οδηγούσε στην πλήρη αποπολιτικοποίηση και δυστυχώς, ως

φαίνεται, δεν θα λάμβανε τη μορφή της ευπρόσδεκτης και συνάμα επιδιωκόμενης απαγκιστρώσεως από οιαδήποτε ορισμένη πολιτική ομάδα, αλλά απομάκρυνσης από την πολιτική εν γένει στερώντας τη δημοκρατικά απαραίτητη δημοσιότητα του πολιτικού βίου απαραίτητο στοιχείο της δημοκρατικής αρχής.

Κείμενο 2

[Η γνωριμία]

Από το διήγημα του Περικλή Σφυρίδη «στα λαδάδικα», στο βιβλίο «Η Θεσσαλονίκη των συγγραφέων», εκδ. Ιανός, Θεσσαλονίκη: 1996.

Ο Πέτρος έφτασε πρώτος στα Λαδάδικα, φορώντας ειδικά για την περίπτωση, αλλά και γιατί έκανε ψύχρα το τρυφερό εκείνο βράδυ του Σεπτέμβρη, το ανοιχτό μπεζ κοστούμι του· μόνο που δεν του κούμπωνε καλά από τα παχάκια, που είχαν συσσωρευτεί στην κοιλιά του από τις ρετσίνες και τα μεζελίκια της καλοκαιρινής παραθέρισης. «Δεν φταίει μόνο η μάσα», ψέλλισε σαν δικαιολογία, «αλλά και οι ατέλειωτες ώρες που στρογγυλοκάθομαι στο γραφείο», που ήταν δικηγορικό, αλλά ταυτόχρονα και το στέκι ενός λογοτεχνικού περιοδικού που από χρόνια έβγαζε, με χρήματα που εξοικονομούσε από το δικηγορικό. Κι ήταν στο γραφείο του που ήρθε ένα απόγευμα να τον βρει, νεαρή και φιλόδοξη δημοσιογράφος, σταλμένη από το ραδιοφωνικό σταθμό στον οποίο δούλευε, μ' ένα μαγνητοφωνάκι στο χέρι, για να της μιλήσει για το θάνατο γνωστού ποιητή, που παλαιότερα υπήρξε στενός τους περιοδικού συνεργάτης. Ήταν προκλητικά όμορφη, με το μελαμψό καλοψημένο στις αμμουδιές δέρμα της, να αχνίζει λαχταριστό κάτω από το ριχτό λευκό μίνι φουστάνι της, που έκανε τον Πέτρο να ξεχάσει τα λόγια και τη θλίψη του από τον αιφνίδιο θάνατο του ποιητή, ο οποίος βρέθηκε νεκρός μέσα σε μια αποθήκη, που υπήρξε το στερνό του καταφύγιο. Άρπαξε όμως την ευκαιρία για ευφυολόγημα, προτείνοντας στη Νέτα, «να σας προσφέρω για την περίπτωση λίγο ουίσκι, γιατί μου τέλειωσε το κονιάκ;» κι εκείνη κλείνοντας το μαγνητοφωνάκι της, «τι σαρκασμός, Θεέ μου», απάντησε, «σπάει κόκαλα» και δέχτηκε το ποτό με το πιατάκι των ξηρών καρπών, που ο Πέτρος τοποθέτησε δίπλα της. Πιάσανε κουβέντα περί ανέμων και υδάτων αφήνοντας κατά μέρος τον πληθυντικό, κι ανάμεσα στα άλλα, η Νέτα ομολόγησε ότι η δημοσιογραφία κι ό,τι άλλο είχε σχέση μ' αυτή δεν τη γέμιζαν πραγματικά, αλλά ήταν ένας τρόπος να κερδίζει το ψωμί της, ενώ η ψυχή της, «το είναι μου», έτσι το είπε, ήταν δοσμένο στην ποίηση και μάλιστα την

ερωτική, μόνο που η δική της ποίηση ήταν επιθετική και θα μπορούσε ίσως να σοκάρει. Τη θεωρούσε όμως πέρα για πέρα γνήσια, αληθινή.

ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1° υποερώτημα (μονάδες 10)

Σε 50-60 λέξεις να εκθέσεις το θέμα που πραγματεύεται το Κείμενο 1 και τη θέση της συντάκτριας σχετικά με την στάση της δημοσιογραφίας στα πολιτικά δρώμενα.

Μονάδες 10

2° υποερώτημα (μονάδες 10)

Να περιγράψεις με συντομία πώς στην 1η παράγραφο του Κειμένου 1 η επανάληψη συνιστά τρόπο με τον οποίο ενισχύεται η συνοχή του λόγου και η συνεκτικότητα των νοημάτων.

Μονάδες 10

3° υποερώτημα (μονάδες 15)

α. Να εξετάσεις σε ποιο από τα υπογραμμισμένα χωρία του Κειμένου 1 το μήνυμα διατυπώνεται με βεβαιότητα, σε ποιο με πιθανότητα και σε ποιο με αναγκαιότητα (μονάδες 9)

β. «Η **διαφάνεια** νοείται και υπό την έννοια της αμεροληψίας **συνιστώντας πραγμάτωση** της αντικειμενικής ειδησεογραφίας η οποία **εκθέτει** όλες τις σπουδαίες ειδήσεις δίχως **κεκαλυμμένα** σχόλια και χωρίς **εσκεμμένη** προβολή ή υποβάθμιση της εκάστοτε ειδήσεως» (2^η παράγραφος, Κείμενο 1): Να αντικαταστήσεις τις υπογραμμισμένες λέξεις του παραπάνω αποσπάσματος με συνώνυμες λέξεις ή φράσεις που δε θα διαφοροποιούν το νόημα, αλλά θα απλοποιούν το ύφος λόγου (μονάδες 6)

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Πώς ερμηνεύεις το ενδιαφέρον του ήρωα για την Νάντια, σύμφωνα με τα στοιχεία της αφήγησης στο Κείμενο 3; Ποια είναι τα δικά σου κριτήρια, για να σου κινήσει ένας άνθρωπος ανάλογο ενδιαφέρον με αυτό του ήρωα της ιστορίας; Να οργανώσεις την απάντησή σου σε 120-150 λέξεις.

Μονάδες 15